

آداب و رسوم رمضان در کرمان

رمضان نهمین ماه در تقویم اسلامی است. مسلمانان این ماه را ماه روزه داری نماز، مراقبه و حضور در جمع مؤمنان می‌دانند. مسلمانان معتقدند قرآن در این ماه بر محمد نازل شده است. در قرآن، مستقیماً به کسانی که ایمان آورده اند دستور داده شده که در این ماه روزه بگیرند. <br#۴۷>

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه خبرگزاری گزارش خبر، هر سال ماه رمضان از رویت هلال ماه آغاز و تا رویت هلال ماه دیگر به مدت بیست و نه تا سی روز ادامه دارد. روزه گرفتن از اذان صبح تا اذان مغرب، بر هر مسلمان مکلف که توانایی روزه گرفتن دارد و مسافر نیست، واجب است.

به وعده غذایی که پیش از روزه در هنگام سحر می‌خورند سحری و به وعده ای که در هنگام غروب آفتاب روزه خود را با آن می‌گشایند؛ افطار گفته می‌شود.

در طول زمان روزه داری، مسلمانان غیر از خوردن و آشامیدن، از سیگار و قلیان کشیدن و انجام گناه نیز نهی شده و در عوض به نماز و قرآن خواندن و دعا کردن توصیه شده اند.

عید فطر که پایان ماه رمضان و آغاز شوال، ماه قمری بعدی است، پس از رویت هلال ماه یا بعد از اتمام سی روز روزه در صورت عدم مشاهده ماه اعلام می‌شود.

این ماه به عنوان خجسته ترین و بهترین ماه در اسلام شناخته می‌شود. مسلمانان از این ماه به عنوان ماه میهمانی خدا نیز نام می‌برند.

رمضان یکی از چهار ماهی است که خداوند جنگ را در آن حرام کرده است.

مسلمانان اعتقاد دارند در این ماه کتاب های قرآن و انجیل، تورات، صحف و زبور نازل شده است.

مسلمانان شب قدر را مهمترین شب سال می‌باشد، یکی از سوره های قرآن بنام سوره قدر به توصیف این شب پرداخته است ولی در قرآن به طور صریح به شماره شب آن در ماه رمضان اشاره نشده است.

در شب نوزدهم این ماه حضرت علی علیه السلام به دست یکی از خوارج یعنی ابن ملجم مرادی زخمی شد و بعد از سه شب در بیست و یکم رمضان درگذشت.

آداب و رسوم کرمانی ها در ماه مبارک رمضان

از روزهای گذشته تاکنون ماه رمضان در نزد مسلمانان و همچنین مردم کرمان دارای فضائل و جایگاه خاصی بوده است که سبب به وجود آمدن برخی آداب و رسوم مخصوص کرمان ها گردیده است که در ادامه به شرح برخی از آنها پرداخته ایم:

سنت سحری خوانی

سحری خوانی از سنت های رایج کرمانی ها در ماه رمضان بود. در این رسم موذن یا هر کسی که صدای خوبی داشت یکی دو ساعت قبل از اذان صبح بالای مناره های مسجد می رفتند و با صدای رسا مناجات و دعا می خواندند. این کار موذن، به مناجات خوانی یا پیشخوانی معروف بود و بیشتر هم مناجات خواجه عبدالله انصاری و اشعار شاعران بزرگی مثل مولانا خوانده می شد.

بیدار کردن همسایه ها

بیدار کردن همسایه ها برای تدارکات سحری در همه نقاط کشور امری رایج است. کرمانی ها هم در این مورد رسم ویژه خود را داشتند. کوبیدن بر پشت طبل و ایجاد صدا در کوچه ها و سر دادن بانگ بیدار باش از سوی افرادی خاص اجرا می شد، اما مردم کرمان به ویژه ساکنان روستاها رسم دیگری نیز داشتند که خیلی جالب بود. همسایگان هنگام سحر برای بیدار کردن هم روی پشت بام ها می رفتند و یک کوزه آب را در حیاط یکدیگر می ریختند. صاحب خانه هم با شنیدن صدای آب از خواب بیدار می شد و خود را برای تهیه سحری آماده می کرد.

غذاهای مخصوص افطاری و سحری

کرمانی ها پس از صرف غذا در هنگام سحر، دعا و قرآن می خوانند و بر این باورند که در این ماه غذاها باید ساده و مختصر باشد تا راه و شیوه پیامبر (صلی الله علیه و آله) در پیش گرفته شود.

مردم کرمان قبل از غذا با خرما یا نمک افطار می کنند و معتقدند امام علی (علیه السلام) این گونه افطار می کرد.

آبگوشت از عمده ترین غذاها برای افطار است و اگر کسی نیز نذر داشته باشد مقداری آبگوشت درست کرده به مسجد می برد.

شیرینی افطاری در کرمان زولبیا و بامیه و غذای نذری این ماه شله زرد و آش و شولی است که بین همسایگان توزیع می شود.

آبگوشت، برنج و انواع خورشت معمولا پای ثابت سفره های افطار و سحری کرمانی هاست. مردم برخی از روستاهای کرمان روزه خود را معمولا با غذاهای سبک و سنتی مانند انواع قاتق باز می کنند که پرطرفدارترین آنها قاتق بابونه است.

سنت کلیدزنی

یکی از آداب و رسوم مردم کرمان بوده که در شب های ماه مبارک برگزار می شده است. در این مراسم که مختص بانوان بود، بانویی یک سینی بر می داشت و در آن یک آیینه، یک سرمه دان و یک جلد کلام الله مجید قرار می داد و به در خانه اهالی محل می رفت. این رسم معمولا با تاریک شدن هوا به اجرا در می آمد و شخص صورت خود را با چادر طوری می پوشاند که شناخته نشود. وقتی هم به در هر خانه ای می رسید با کلیدی به سینی آش می زد تا صاحب آن خانه از حضور او خبردار شود. شخص کلیدزن هرگاه از خانه مذکور صدای چراغ بیاور یا قند و شیرینی بیاور را می شنید امیدوار می شد که از آن خانه دست خالی برنخواهد گشت، درغیر این صورت محل را ترک می کرد و به خانه ای دیگر می رفت. شخص کلیدزن به هیچ وجه با کسی حرف نمی زد.

صاحبخانه پس از گشودن در، آیینه داخل سینی را بر می داشت و در آن به چهره خود نگاه می کرد، سپس مقداری شیرینی، قند یا پول داخل سینی قرار می داد. در پایان مراسم هم کلیدزن خوراکی ها یا پول جمع آوری شده را به مستمندان می داد.

آیین چهل منبرون

رسم چهل منبرون همزمان با شب های احیا از مهمترین آیین های ماه رمضان کرمانی هاست. در این رسم روزداران چهل شمع تهیه می کنند و به در خانه هایی می روند که منبرهای کوچکی را جلوی در گذاشته باشند. هر شرکت کننده پای هر منبر شمعی روشن می کند تا حاجتش برآورده شود. این رسم بعد از افطار شروع می شود و تا قبل از سحر ادامه دارد. این رسم همچنان در کرمان پابرجاست. اما باید گفت مراسم چهل منبرون در برخی شهرهای ایران و در ماه محرم انجام می شود.

مردم استان کرمان همچنین در شب های نوزدهم، بیستم، یکم و بیست و سوم رمضان پس از نماز مغرب و عشا در مساجد و تکیه ها سینه و زنجیر می زنند. آنان در شب های قدر شب زنده داری می کنند و تا سحر قرآن و دعا می خوانند و معتقدند دعا و مناجات در این شب ها باعث برآورده شدن حاجت می شود.

آیین الله رمضونی

از دیگر رسم های مردم کرمان در ماه رمضان، الله رمضونی بود. این مراسم از شب سوم ماه رمضان شروع می شد و تا پایان این ماه ادامه می یافت. الله رمضونی در اکثر شهرها و آبادی های استان برگزار می شد. در الله رمضونی عده ای از جوانان هر محله با تشکیل گروه های پنج تا ده نفره بعد از افطار دور هم جمع و برای اجرای مراسم راهی کوچه ها می شدند و به در خانه ها می رفتند. هر گروه یک سرگروه و یک انباردار داشت. سرگروه وظیفه اش خواندن شعر ویژه مراسم بود و از صاحبان خانه ها کمک طلب می کرد و صندوقدار هم هدایا را دریافت می کرد. هدایا شامل پول یا خوردنی هایی مثل گردو، کشمش، خرما، بادام، قیسی هلو و قیسی زردآلو بود. در پایان این هدایا بین مستمندان هر محله تقسیم می شد.

مراسم بیست و هفتم ماه رمضان

از دیگر مراسم ماه رمضان در کرمان، رسم بیست و هفتم ماه رمضان است. در روز ۲۷ رمضان بین نماز ظهر و عصر، بیشتر خانم ها کیسه ای از پارچه سفید می دوزند و در داخل آن پول می گذارند و در آن را می دوزند و برای برکت روزی و پولشان، آن را داخل خانه نگهداری می کنند.

در کرمان اگر کسی قرار است پارچه ای برای خیاطی آماده کند در همین روز ۲۷ ماه رمضان آن را در مسجد برش می زنند البته دخترهای دم بخت این کار را انجام می دهند و سنت آن بدین گونه است که چادر را برش می زنند و هفت نفر خانم که نامشان فاطمه است باید این چادر را برای آن دختر کوچک بزنند تا بختش گشایش یابد و اعتقاد دارند که با این کار مرد زندگی آنان پیدا می شود.

در همین روز پس از نماز ظهر و عصر، کسانی که مشکل دارند، برای گشایش کار یا مشکلاتشان چهل دانه جو جدا و به هرکدام از این جوها یک قل هو الله و در مجموع چهل قل هو الله می خوانند و با آب وضو تا سه روز آنها را خیس می کنند و بعد از سه روز جوها را می کارند و هر روز با آب وضو به این جوها آب می دهند و باورشان این است که گره از مشکلات آنان برداشته می شود و گشایش در مشکلاتشان ایجاد می شود.

آیین ابراهیم خانی

کرمانی ها مانند سایر مسلمانان در روز عید فطر هم نماز عید فطر به جا می آورند و با دادن فطریه، نیازمندان را یاری می کنند. آنها در روز عید فطر

همچنین به زیارت اهل قبور می روند و غذاهایی مانند شله زرد توزیع می کنند که به آن ابراهیم خانی می گویند.